

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Martinou Kotouček Mikoláškovou ve věci

žalobce: **H. N.**, narozen dne X
státní příslušník Marocké království
toho času v X

proti
žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje,**
se sídlem Bezručova 2796, 276 58 Mělník

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 1. 2022, č. j. KRPS-270424-46/ČJ-2021-010026-KRUZZC,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení rozhodnutí žalované označeného v záhlaví (dále jen „napadené rozhodnutí“). Žalovaná tímto rozhodnutím prodloužila dle § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců za území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 274/2021 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), dobu zajištění žalobce za účelem jeho správního vyhoštění, kterou žalovaná stanovila rozhodnutím ze dne 26. 10. 2021, č. j. KRPS-207424-18/ČJ-2021-010026-ZZC, na 90 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, o 90 dnů.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

2. Žalobce v žalobě předně poukázal na to, že sice není ve správním řízení explicitně uvedeno, že má správní orgán vycházet ze skutkového stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí, avšak vyplývá to z povahy správního řízení, což potvrzuje i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 8. 2018, č. j. 1 As 165/2018-40. Podle žalobce žalovaná tuto zásadu porušila, když v řízení o prodloužení doby zajištění pouze zopakovala své důvody původního rozhodnutí o zajištění, v žádném okamžiku se nezabývala tím, zda neexistují nové skutečnosti, ani neprovedla žádné úkony směřující k takovému zjištění. V napadeném rozhodnutí není dostatečně odůvodněno prodloužení doby zajištění žalobce, když nejsou detailně stanoveny žádné další aktuální informace, které by odůvodňovaly prodloužení doby zajištění, a to dokonce o 90 dní. Dále žalobce označil za nepřiměřenou dobu potřebnou pro ověření totožnosti, které má Velvyslanectví Maroka trvat dle vyjádření žalované až 10 měsíců. Podle názoru žalobce nelze touto skutečností odůvodňovat prodloužení doby trvání zajištění. Navíc má žalobce za to, že si tato informace protirečí s dalším tvrzením žalované, která uvedla, že při ověřování totožnosti a vydávání náhradních cestovních dokladů je s Velvyslanectvím Maroka velmi dobrá spolupráce, zvláště pokud žalovaná připustila, že bude nezbytné zasílat na Velvyslanectví Maroka urgencye.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě nejprve zrekapitulovala skutkový stav a následně uvedla, že při rozhodování o prodloužení doby trvání zajištění přihlédla ke složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění, zejména z důvodu zajišťování náležitostí spojených s realizací vlastního vyhoštění žalobce. Žalovaná zjišťovala prostřednictvím Ředitelství služby cizinecké policie a Velvyslanectví Maroka totožnost žalobce, avšak do dne vydání napadeného rozhodnutí jí nebyla totožnost žalobce známa. Dle sdělení Ředitelství služby cizinecké policie byla s Velvyslanectvím Maroka obnovena v roce 2021 spolupráce, přičemž součinnost při zjišťování totožnosti cizince trvala přibližně 10 měsíců. Není tak pravda, že by žalovaná nečinila žádné kroky ke zjištění totožnosti žalobce. Zároveň žalovaná upozornila na to, že je u žalobce důvodné podezření, že by mařil nebo ztěžoval výkon správního vyhoštění, neboť jeho cílovou zemí byla Itálie, kde chtěl žít a pracovat.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

4. Soud ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou, ve lhůtě dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Žaloba je tedy věcně projednatelná. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
5. Soud rozhodl o žalobě bez jednání v souladu s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce o nařízení jednání ve stanovené lhůtě nepožádal a žalovaná výslovně uvedla, že nepožaduje nařídit jednání.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

6. Ze správního spisu, který byl soudu doručen společně s žalobou dne 9. 2. 2022, zjistil soud pro posouzení věci následující relevantní skutečnosti. Z úředního záznamu ze dne 26. 10. 2021 vyplývá, že dne 26. 10. 2021 byla vyslána hlídka cizinecké policie na čerpací stanici, která se nacházela na 52,5 kilometru dálnice D1, kde se nacházela hlídka celní správy, která na místě zadržela tři osoby cizí státní příslušnosti. Cizinecká policie si cizince převzala do

své kompetence- Žalobce nebyl schopen při kontrole předložit cestovní doklady a nebyl tak schopen hodnověrným způsobem prokázat svoji totožnost. Žalobce byl proto zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších zákonů a eskortován na oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort Karlín k provedení identifikačních úkonů a následně převezen na Letiště Václava Havla – Ruzyně k vyšetření na Covid 19.

7. Dne 26. 10. 2021 bylo žalobci oznámeno zahájení správního řízení o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 a 4 zákona o pobytu cizinců a tentýž den byl vyslechnut za přítomnosti tlumočníka z arabského jazyka. Žalobce sdělil do protokolu své osobní údaje včetně data narození a dále sdělil, že trvale žije v Maroku ve městě X. Uvedl, že je svobodný, bezdětný. V domovské zemi má matku, otce, 6 bratrů a 3 sestry. Všichni žijí v Maroku, ale ne pohromadě. Bezpečnostní situace je v místě bydliště dobrá, není tam žádný válečný konflikt, žalobce uvedl, že nemá strach o své zdraví a život a nebojí se v daném místě žít. Z Maroka vycestovala dne 17. 10. 2019 letecky do Turecka, ve kterém se zdržel přibližně 40 dnů. Během tohoto pobytu ztratil svůj cestovní doklad a další cestu už vykonával bez cestovního dokladu. Z Turecka se vydal do Řecka, kde se zdržel přibližně 3 měsíce, následně pokračoval do Albánie, kde byl zajištěn policií a umístěn do záchytného střediska v obci D.. V táboře byl 11 měsíců, poté mu byl udělen výjezdní příkaz a vydal se do Kosova, kde pobýval asi 2 měsíce, následně šel do Srbska, kde byl asi 3 měsíce a do Rumunska, kde pobýval asi 5 měsíců. Každé překročení hranic provedl pěšky a tajně, nikde hranice nepřekračoval na oficiálním hraničním přechodu. Během cesty nevyužíval služeb převaděče, vždy si pomohl sám. Kontakt s policií měl pouze v Albánii. Cílovou zemí byla Itálie, kde má spoustu známých a kamarádů, kteří by mu pomohli se začleněním. Důvodem opuštění Maroka byla touha žalobce po osamostatnění, žádné nebezpečí mu tam nehrozilo. Cestovní doklad mu byl vystaven v roce 2019., ale číslo si nepamatuje, svou totožnost není schopen prokázat ani jinak, o telefon přišel přibližně před rokem a půl a od té doby není v kontaktu s žádným členem rodiny. Žalobce uvedl, že věděl, že musí mít pro vstup na území Evropské unie cestovní doklad a vízum. Žalobce dále uvedl, že nemá prostředky ke složení finanční záruky a ani jiná osoba nemůže za žalobce složit finanční záruku. Na dotaz, zda je schopen oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly odpověděl, že toho schopen není a že jakmile bude propuštěn, odcestuje do Itálie. V České republice zůstat nechce. Má vystudovanou základní školu a umí svařovat, čímž by se chtěl i živit. Žalobce uvedl, že nemá v České republice žádný majetek ani žádné vazby. Není mu známa žádná překážka pro vycestování.
8. Rozhodnutím žalované ze dne 26. 10. 2021, č. j. KRPS-270424-18/ČJ-2021-010026-ZZC-KR (dále jen „první rozhodnutí o zajištění“), bylo rozhodnuto o zajištění žalobce na 90 dnů z důvodu podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, tedy z důvodu, že je nebezpečí, že by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaná dospěla k názoru, že z jednání žalobce, který přicestoval do české republiky nelegálně, ukrytý u zadní nápravy kamionu a jehož cílem cesty je Itálie, kde chce žít a pracovat, je zjevné, že bude mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění ze zemí Evropské unie. Zároveň žalovaná upozornila na to, že žalobce uvedl, že se žalobce nechce vrátit do země původu a nechce se zdržovat ani v České republice, naopak chce pokračovat do Itálie. Žalovaná také zhodnotila, že uložení zvláštních opatření ve smyslu § 123b ve spojení s § 123c zákona o pobytu cizinců není v daném případě možné ani účelné. Žalobce

výslovně uvedl, že finanční záruku nemůže složit ani on, ani jiná osoba a dále uvedl, že není schopen oznámit adresu místa pobytu, zdržovat se tam a každou jeho změnu oznámit následující pracovní den a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly. Žalovaná také odůvodnila lhůtu 90 dnů pro zajištění žalobce potřebou zjistit a ověřit totožnost žalobce, zajistit náhradní cestovní doklad a dále přihlédla k tomu, že bude nutné zabezpečit letenku a policejní eskortu. Dobu potřebnou k zajištění uvedených náležitostí odhadovala žalovaná v řádech dnů až týdnů. Žalobce byl poučen o možnosti podat žádost o propuštění ze zajištění ve smyslu § 129a odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

9. Dne 27. 10. 2021 byla žalobci předána informace o možnosti využít dobrovolného návratu ve smyslu § 123a zákona o pobytu cizinců.
10. Rozhodnutím žalované ze dne 27. 10. 2021, č. j. KRPS-270424-34/ČJ-2021-010026-KRUZZC, bylo žalobci uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 2 let (dále jen „rozhodnutí o vyhoštění“). Rozhodnutí o vyhoštění nabylo právní moci dne 9. 11. 2021. Žalobce si převzal rozhodnutí o vyhoštění dne 27. 10. 2021.
11. Dne 29. 10. 2021 byla vyhotovena žádost o zjištění totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu adresovaná Ředitelství služby cizinecké policie, a to včetně žádosti o zjištění totožnosti žalobce v rodném jazyce žalobce.
12. Přípisem ze dne 17. 1. 2022, doručeném žalované téhož dne, informovalo Ředitelství služby cizinecké policie žalovanou o tom, že dne 9. 11. 2021 odeslalo Velvyslanectví Marockého království v Praze žádost o ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu žalobce. Do dne odeslání přípisu nemělo Ředitelství služby cizinecké policie odpověď týkající se ověření totožnosti. Dále sdělilo informaci, že s Velvyslanectvím Maroka byla v roce 2021 obnovena spolupráce při ověřování totožnosti u ověřených cizinců, avšak doba pro ověření totožnosti trvala přibližně 10 měsíců.
13. Rozhodnutím žalované ze dne 20. 1. 2022, č. j. KRPS-270424-46/ČJ-2021-010026-KRUZZC (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo rozhodnuto o prodloužení doby zajištění žalobce o 90 dnů s odůvodněním, že k 17. 1. 2022 ještě stále nebyla poskytnuta Velvyslanectvím Maroka informace o ztotožnění žalobce. Ředitelství služby cizinecké policie tak bude nadále činit kroky vedoucí ke zdárné realizaci správního vyhoštění, především urgency na Velvyslanectví Maroka. Dále žalovaná uvedla, že dle informace Ředitelství služby cizinecké policie trvá zjištění totožnosti cizince ve spolupráci s Velvyslanectvím Maroka, se kterým byla v roce 2021 obnovena spolupráce, asi 10 měsíců. Žalovaná po zhodnocení skutkového stavu dospěla k závěru, že jsou dány důvody pro prodloužení doby zajištění žalobce s tím, že žalobce v minulosti již uvedl, že není schopen složit finanční záruku ani nemá místo, kde by setrval po dobu řízení a je navíc bez cestovního dokladu.

Posouzení žalobních bodů

14. Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním

vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.

15. Podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.
16. Podle § 126 zákona o pobytu cizinců, policie je povinna a) po celou dobu zajištění cizince zkoumat, zda důvody zajištění trvají, b) neprodleně po zajištění poučit zajištěného cizince v jazyce, ve kterém je cizinec schopen se dorozumět, o možnosti podat policii žádost o propuštění ze zařízení a soudního přezkumu zákonnosti zajištění a rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění nebo rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení. Nelze-li tento jazyk zjistit a nelze-li toto seznámení provést ani jiným způsobem, policie cizince poučí předáním písemně vyhotoveného poučení v jazycích českém, anglickém, francouzském, německém, čínském, ruském, arabském, hindském a španělském o možnosti podat policii žádost o propuštění ze zařízení a soudního přezkumu zákonnosti zajištění a rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění nebo rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení. O předání písemně vyhotoveného poučení policie sepiše záznam.
17. Podle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 403/2020 Sb. (dále jen „správní řád“), nevyplyvá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.
18. Žalobce předně namítá, že správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav, na základě kterého rozhodl o prodloužení doby zajištění. Ačkoli žalobce připouští, že povinnost vycházet ve správním řízení ze skutkového stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí, není explicitně ve správním řádu stanovena, vyplývá z povahy správního řízení. V této souvislosti žalobce citoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2018, č. j. 1 As 165/2018-40, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že „[o]becně lze vyjít ze závěru, že pro rozhodování správního orgánu je rozhodující skutkový a právní stav v době vydání rozhodnutí. Správní řád sice neobsahuje konkrétní ustanovení, které by tuto zásadu zakotvovalo, vyplývá však implicitně ze správního řádu, zejména s přihlédnutím např. k § 96 odst. 2, § 90 odst. 4 nebo § 82 odst. 4 (...). Rozhodování správního orgánu podle skutkového stavu v době vydání rozhodnutí vyplývá přímo z povahy správního orgánu, které směřuje k vydání konstitutivního správního rozhodnutí.“ Podle žalobce není možné při rozhodování o prodloužení doby zajištění vycházet toliko ze stavu, který byl dán při rozhodnutí o zajištění, takový postup by absolutně nepřipouštěl změnu okolností, prodloužování doby zajištění by se tak stalo pouze formálním úkonem, který by se každým novým rozhodnutím o prodloužení doby zajištění mohl více a více vzdalovat realitě. Žalobce žalované vytýká, že v napadeném rozhodnutí toliko zopakovala důvody původního rozhodnutí o zajištění, v žádném okamžiku se nezabývala tím, zda neexistují nové skutečnosti, ani neprovedla žádné úkony směřující k takovému zjištění. Žalovaná nestanovila detailně žádné aktuální informace, které by odůvodňovaly prodloužení

zajištění a to právě ve lhůtě 90 dnů. Žalovaná pak sice uvádí některé aktuální skutečnosti případu, z nich ovšem není podle žalobce možné učinit závěr, že je přiměřené prodloužit dobu zajištění právě o 90 dnů. Žalobce považoval za nepřiměřené prodloužovat jeho dobu zajištění, když měla žalovaná informaci o tom, že Velvyslanectví Maroka trvá ověření totožnosti přibližně 10 měsíců. Toto tvrzení žalované je pak podle žalobce navíc v rozporu s dalším tvrzením, ve kterém žalovaná uvádí, že v případech ověřování totožnosti a vydávání náhradních cestovních dokladů je s Velvyslanectvím Maroka dobrá spolupráce.

19. Otázkou přezkumu rozhodnutí o prodloužení zajištění ve spojení s naplněním podmínek pro užití zvláštního opatření se detailně zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 3. 2017, č. j. 10 Azs 26/2017 – 22, body 12 až 15, v němž s odkazem na související judikaturu vyložil: *„Uložení zvláštních opatření má proto obecně přednost před zajištěním cizince. Zvláštní opatření však zároveň musí být skutečně účinné. Volba mírnějších opatření než je zajištění cizince je vázána na určité předpoklady. Cizinec musí být schopen splnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření. Předpokládá se, že cizinec bude při realizaci tohoto opatření se správními orgány spolupracovat a případnému výkonu správního vyhoštění se nebude vyhýbat. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že cizinec bude případný výkon správního vyhoštění mařit, nelze dle § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců přistoupit ke zvláštnímu opatření za účelem vycestování cizince (viz např. rozsudek ze dne 12. 10. 2016, č. j. 10 Azs 102/2016-56, body 35-43). Dle nedávných závěrů rozšířeného senátu NSS není možné paušálně vyloučit použití některého ze zvláštního opatření. Vždy je povinností správního orgánu zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince (usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016-38, bod 41) (...) Posouzení možnosti uložit zvláštní opatření nezahrnuje pouze subjektivní postoj cizince, zda by byl schopen a ochoten se danému opatření podrobit, ale předpokládá objektivní hodnocení celkové situace správním orgánem, na kterém leží odpovědnost rozhodnout, zda uložené opatření splní svůj účel“.*
20. V souvislosti s prodloužením doby zajištění pak již dříve vyslovil Městský soud v Praze povinnost policie posoudit podmínky pro možné uložení zvláštního opatření ve smyslu § 123b zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 6. 2011, č. j. 11 A 117/2011-9, publ. pod č. 2467/2012 Sb. NSS). Ačkoli tedy ustanovení § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců podmiňuje prodloužení doby zajištění tím, že je nezbytné pokračovat v přípravách správního vyhoštění (tj. za situace, kdy se v průběhu příprav správního vyhoštění ukáže, že nelze všechny potřebné úkony stihnout v době stanovené v původním rozhodnutí o zajištění), jsou správní orgány povinny v návaznosti na § 126 zákona o pobytu cizinců a výše citovanou judikaturu zohlednit i to, zda nepřipadá v úvahu uložení některého z mírnějších opatření. Ovšem je třeba upozornit na to, že v právních předpisech upravujících rozhodování o prodloužení doby zajištění cizince není taxativně stanoveno, jaké podklady musí mít správní orgán k dispozici, aby bylo možné konstatovat, že z takto zajištěných podkladů bude mít dostatek informací pro rozhodnutí.
21. Podanou žalobou byla nastolena otázka, jaké podklady by měla mít žalovaná před rozhodnutím o prodloužení doby zajištění k dispozici, aby bylo možné konstatovat, že vycházela z aktuálně zjištěného skutkového stavu.
22. Předně je třeba uvést, že nelze zaměňovat zásadu materiální pravdy a povinnost správního orgánu rozhodovat podle skutkového a právního stavu ke dni vydání rozhodnutí. Ačkoli platí, jak uvedl žalobce i s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu, že jsou

správní orgány povinny posuzovat skutkový a právní stav ke dni vydání rozhodnutí, neznamená to automaticky, že je skutkový stav ke dni vydání rozhodnutí jiný, než skutkový stav, jak byl zjištěn ještě před vydáním prvního rozhodnutí o zajištění žalobce (ostatně i skutkový stav, na jehož základě vyslovil Nejvyšší správní soud, že správní orgány rozhodují na základě skutkového a právního stavu ke dni vydání rozhodnutí, se týkal situace, ve které došlo až v budoucnu k negování původního kladného stanoviska, a to na základě skutečnosti, která byla známa právě až po vydání tohoto kladného stanoviska.). Výše citovaný závěr Nejvyššího správního soudu tak sice určuje okamžik, k jakému má být skutkový (a právní) stav posuzován, ale neříká nic o tom, jak má být skutkový stav zjišťován.

23. Skutkový stav musí správní orgán zjistit v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v § 3 správního řádu a která vznáší požadavek na kvalitu zjištění skutkového stavu. Zároveň ale platí, že zásada materiální pravdy je ve správním řádu korigována požadavkem procesní efektivity a ekonomie správního řízení. Správní řízení by mělo být vedeno co nejúčelněji, nejrychleji, nejjednodušeji a nejlevněji (srov. komentář k ustanovení § 3 správního řádu: Hrábek, J., Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou. 5. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 484 s.). Žalovaná tak byla povinna posuzovat skutkový stav ke dni vydání napadeného rozhodnutí a zároveň byla povinna zjistit skutkový stav v rozsahu, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti.
24. Jisté vodítko pro správný postup správních orgánů při zjišťování skutkového stavu v rámci rozhodování o prodloužení doby zajištění lze nalézt v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 8. 2019, č. j. 2 Azs 330/2018-30, publ. pod č. 3935/2019 Sb. NSS, ve kterém uvedl, že „[a]čkoliv není v souladu s výše citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu čj. 1 As 90/2011-124 nezbytně nutné, okolnosti týkající se vydání rozhodnutí o zajištění při rozhodování o prodloužení délky zajištění detailně znovu popisovat, jelikož „[c]izinec je s předchozím rozhodnutím o zajištění i s obsahem spisového materiálu detailně seznámen“, a tudíž „postačí stručné shrnutí dosavadního průběhu řízení a uvedení důvodů, pro které byl cizinec původně zajištěn“, je nutné se zabývat posouzením, zda nedošlo ke změně skutkových okolností, které by byly relevantní pro posouzení trvání důvodů zajištění, uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců či pro možnost realizovat správní vyhoštění. Ostatně povinnost „zkoumat, zda důvody zajištění trvají“, má žalovaný podle § 126 písm. a) zákona o pobytu cizinců „po celou dobu zajištění cizince“, nikoliv pouze v okamžiku, kdy se o zajištění rozhoduje.“
25. Jak může vypadat změna skutkových okolností je patrné z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2017, č. j. 1 Azs 94/2017-26, ve kterém Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „[z]a situace, kdy v průběhu správního řízení existuje zcela jasný návrh směrem ke složení finanční záruky podle § 123b zákona o pobytu cizinců, povšechné vypořádání se s nemožností aplikace zvláštních opatření v rámci odůvodnění rozhodnutí o prodloužení zajištění v zásadě neobstojí. Opačný přístup správního orgánu je totiž v rozporu se zásadou individualizace tak, jak ji vymezil rozšířený senát ve výše citovaném usnesení, a především zakládá nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalované (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2016, č. j. 6 Azs 142/2016 - 26).“
26. Lze přisvědčit žalobci, že před rozhodnutím o prodloužení doby zajištění cizince lze učinit aktivně úkony, které by mohly vést k ověření (zjištění) okolností majících vliv na trvání zajištění – například výslech zajištěného cizince. Mohly by tak být zjištěny okolnosti, pro které by bylo možné žalobci uložit mírnější opatření, nebo by mohlo být dokonce

rozhodnuto o propuštění žalobce ze zajištění. Avšak skutečnost, že ze správního spisu anebo z napadeného rozhodnutí nejsou patrné žádné aktivní kroky žalované, které by svědčily o tom, že žalovaná zjišťovala aktuální informace týkající se skutkového stavu, ještě nemusí automaticky znamenat, že žalovaná nezjistila skutkový stav podle zásady materiální pravdy anebo že se skutkový stav zjištěný krátce před vydáním prvního rozhodnutí o zajištění lišil od skutkového stavu v den vydání napadeného rozhodnutí.

27. Žalovaná skutečně v napadeném rozhodnutí vycházela z informací obsažených ve správním spise, které byly získány zejména na konci října 2021, a to jednak z úředního záznamu cizinecké policie (popis skutkového stavu před zajištěním žalobce), a dále z výsledku žalobce (osobní poměry žalobce a zejména okolnosti týkající se finanční záruky nebo možnosti zdržovat se na určeném místě za účelem pobytové kontroly). Žalovaná konstatovala, že jednání, kterého se žalobce dopustil, (tj. přicestoval do České republiky nelegálně, ukrytý pod nákladovým prostorem kamionu, jeho cílovou zemí byla Itálie), svědčí o reálném nebezpečí, že by mohl žalobce mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění ze zemí Evropské unie. Tento závěr žalované přitom není přepjatě přísný a je v souladu s rozhodovací praxí soudů. Srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2016, č. j. 8 Azs 171/2015-52, publ. pod č. 3429/2016 Sb. NSS, ve kterém uvedl: „*Deklaroval-li stěžovatel svůj záměr pokračovat v cestě přes území jiných členských států EU do Švédska, aniž by byl držitelem oprávnění k pobytu v rámci EU, vyvolal důvodné podezření, že by mohl mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění [srov. také § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 18. 12. 2015, který nyní výslovně uvádí vyjádření úmyslu neopustit území jako příklad nebezpečí maření správního vyhoštění, přičemž s ohledem na shora uvedené je třeba „územím“ rozumět území celé EU]*“. Žalovaná tak měla zejména s ohledem na dřívější jednání žalobce za to, že jeho jednání vzbuzuje důvodné obavy z možného maření nebo ztěžování výkonu správního vyhoštění, přičemž takto byl již jednou skutkový stav spolehlivě zjištěn a nebyl žalobcem zpochybněn (první rozhodnutí o zajištění nebylo nijak napadeno).
28. Žalovaná zároveň zohlednila i postoj žalobce, který výslovně uvedl, že se do země původu nechce vrátit. Podle názoru soudu tak jde o skutečnost, která zjevně svědčí o neochotě žalobce vrátit se do země původu (a tedy o možném riziku mařit či ztěžovat výkon správního rozhodnutí). Správní spis dále neobsahuje ani žádnou listinu nebo projev vůle žalobce, ze které by bylo patrné, že žalobce svůj postoj přehodnotil a vyjádřil souhlas s dobrovolným vycestováním do země původu.
29. I v souvislosti s možným uložením mírnějších opatření ve smyslu § 123b ve spojení s § 123c zákona o pobytu cizinců pak žalovaná skutečně vycházela zejména z informací, které získala již z výsledku žalobce v říjnu 2021, tedy že žalobce není schopen složit finanční záruku a nemá místo, kde by setrval po dobu řízení. K tomu soud doplňuje, že správní spis neobsahuje žádné indicie svědčící o tom, že by se poměry na straně žalobce změnilo oproti skutečnostem uváděným ve výsledku před vydáním prvního rozhodnutí o zajištění. Ani žalobce ani jiná osoba nevyjádřila vůli složit finanční záruku (srov. skutkový stav v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2017, č. j. 1 Azs 94/2017-26). Lze přihlídnout i k tomu, že byl žalobce v prvním rozhodnutí o zajištění poučen o možnosti žádat propuštění ze zajištění, k čemuž by jistě přistoupil, pokud by od doby zajištění nastaly skutečnosti, kterými by mohl zaručit uložení mírnějších opatření. Je tedy pravda, že žalovaná vycházela zejména ze skutečností, které zjistila již před vydáním prvního rozhodnutí o zajištění, zároveň je třeba přihlídnout ke skutečnosti, že žalobce neměl žádné

zázemí na území České republiky a celou dobu byl zajištěn v ZZC. Byly tak téměř vyloučeny podmínky pro vybudování zázemí žalobce na území České republiky, které by odůvodňovaly uložení mírnějších opatření. Ačkoli žalovaná vycházela zejména ze skutkového stavu zjištěného již před vydáním prvního rozhodnutí o zajištění, nic nenasvědčuje tomu, že by skutkový stav v době rozhodnutí žalované o prodloužení doby zajištění byl jiný a že by mohlo být žalobci uloženo některé z mírnějších opatření. U žalobce panovala obava, že bude mařit nebo ztěžovat výkon správního vyhoštění, neboť cestoval bez platného cestovního dokladu, bez oprávnění k pobytu a opakovaně vyjádřil vůli pokračovat do Itálie a z již dříve zjištěného skutkového stavu nevyplývalo, že by bylo možné přistoupit k uložení mírnějšího opatření. K tomu je třeba poukázat i na to, že žalobce ani v žalobě neuvádí nic, co by nasvědčovalo tomu, že by skutkový stav nezjistila žalovaná dostatečně, tj. neuvedl žádnou okolnost, kterou žalovaná opomenula a která by mohla ovlivnit uložení mírnějšího opatření. Žalobce netvrdí, že by u něho došlo ke změně poměrů, na základě kterých by mohl složit například příslušnou finanční záruku, nebo že by za něho mohla tuto záruku složit jiná osoba. Nebylo prokázáno, že by žalovaná nedostatečně zjistila skutkový stav věci. Žalobní bod není důvodný.

30. Žalobce dále namítal, že je nepřiměřené přistoupit k prodloužení doby zajištění o dalších 90 dní, když byla žalované známa skutečnost, že Velvyslanectví Maroka trvá ověření totožnosti cizince přibližně 10 měsíců. Dále žalobce namítal, že v napadeném rozhodnutí nejsou detailně popsány žádné aktuální informace, které by odůvodňovaly prodloužení zajištění (a už vůbec ne prodloužení zajištění o dalších 90 dní). Žalobce také žalované vytýkal, že si protirečí, když v jedné části napíše, že ověření totožnosti cizince trvá Velvyslanectví Maroka přibližně 10 měsíců, zároveň ale v další části rozhodnutí uvede, že je spolupráce s Velvyslanectvím Maroka velmi dobrá.
31. V této souvislosti považuje soud za nezbytné připomenout, že délka doby zajištění je v § 125 zákona o pobytu cizinců stanovena relativně určitě, neboť je stanovena pouze maximální délka této doby (90, 180 nebo 365 dnů dle režimu zajištění). Určení konkrétní doby v každém jednotlivém případě je pak věcí správního uvážení. V přezkumu použití správního uvážení správním orgánem je pak soud omezen. Může tak přezkoumávat zejména zneužití správního uvážení a překročení jeho mezí (srov. § 78 odst. 1 s. ř. s.) a dále to, „zda řízení předcházející vydání napadenému rozhodnutí proběhlo v souladu se zákonem, tj. zda vněm byla respektována všechna procesní práva žalobce“ (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, publ. pod č. 950/2006 Sb. NSS). Jinými slovy může soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumávat pouze to, zda správní orgán nevybočil z mezí pro správní uvážení stanovených. Nejvyšší správní soud k tomu v citovaném rozhodnutí uvedl, že „[s]právní uvážení je v své řadě vždy limitováno principy vyplývajícími z ústavního pořádku České republiky; z nich lze vyvodit, že i tam, kde vydání rozhodnutí závisí toliko na uvážení správního orgánu, je tento orgán omezen zákazem libovůle, příkazem rozhodovat v obdobných věcech obdobně a ve stejných věcech stejně [...], tj. principem rovnosti, zákazem diskriminace, příkazem zachovávat lidskou důstojnost, jakož i povinností výslovně uvést, jaká kritéria v rámci své úvahy použil, jaké důkazní prostředky si opatřil, jaké důkazy provedl a jak je hodnotil, a k jakým skutkovým a právním závěrům dospěl.“ Jen z těchto hledisek tak může soud stanovení doby zajištění přezkoumat, přičemž v případě přezkumu stanovení doby zajištění patří k těmto kritériím rovněž přiměřenost délky zajištění.

32. Při rozhodování o prodloužení doby zajištění jsou správní orgány povinny „*důkladně a svědomitě posuzovat skutečnosti, které by prodloužení zajištění odůvodňovaly [...]. Uvedené skutečnosti musí být přesvědčivým a nepochybnitelným způsobem doloženy ve spisovém materiálu*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 11. 2011, č. j. 1 As 119/2011-39). V odůvodnění stanovené doby zajištění (či jeho prodloužení) je třeba uvést, „*jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu)*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 93/2011-79). K důvodnosti prodloužení zajištění ve vztahu k aktivitě zajišťujícího orgánu Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Azs 283/2015-62, vyslovil, že „*sama žalovaná nebyla při realizaci stěžovatelova správního vyhoštění pasivní a že zdržení při jeho realizaci bylo způsobeno výlučně pasivitou orgánů jeho země původu v kombinaci s tím, že sám stěžovatel cestoval bez cestovních dokladů. Tyto dvě skutečnosti ovšem nelze klást k tíži žalované a v dané situaci nezakládaly nezákonnost jejího rozhodnutí o prodloužení doby zajištění*“.
33. Žalovaná popsala jednotlivé úkony, které je třeba pro realizaci správního vyhoštění provést již v prvním rozhodnutí o zajištění žalobce, které žalobce nijak v minulosti nerozporoval. První rozhodnutí o zajištění je pravomocné a nebylo napadeno správní žalobou. V napadeném rozhodnutí pak žalovaná jednoznačně uvedla, že se žalované (prostřednictvím Ředitelství služby cizinecké policie) nepodařilo ještě ani zjistit a ověřit totožnost žalobce. Fakticky tak žalovaná byla ještě na počátku všech úkonů nutných pro realizaci správního vyhoštění (které uvedla v prvním rozhodnutí o zajištění). Zároveň je ale patrné, že je žalovaná závislá zejména na spolupráci s Velvyslanectvím Maroka. Tato spolupráce byla v roce 2021 obnovena, proto nelze předpokládat, že by nebylo zjištění totožnosti žalobce prostřednictvím Velvyslanectví Maroka možné. Zároveň bylo v napadeném rozhodnutí uvedeno, že Velvyslanectví Maroka trvá zjištění a ověření totožnosti cizince přibližně 10 měsíců. Za tohoto stavu nelze žalovanou označit za pasivní, neboť žádost o zjištění totožnosti byla Velvyslanectví Maroka odeslána včas, avšak žalovaná je závislá na součinnosti zastupitelského úřadu. Bylo by jistě vhodné, aby za dobu od odeslání žádosti o ztotožnění žalobce do doby poskytnutí informace od Ředitelství služby cizinecké policie o tom, že zatím nepřišla z Velvyslanectví Maroka žádná reakce, urgovala žalovaná prostřednictvím Ředitelství služby cizinecké policie poskytnutí požadované součinnosti. Nicméně z vyjádření Ředitelství služby cizinecké policie plyne, že zastupitelskému úřadu budou tyto urgency zaslány a že tak žalovaná pokračuje v součinnosti s Ředitelstvím služby cizinecké policie a v úkonech vedoucích k realizaci správního vyhoštění žalobce.
34. Z judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek 13. 8. 2020, č. j. 1 Azs 143/2020-48) plyne, že délka zajištění nesmí být nepřiměřená sledovanému cíli, správní orgány musí při realizaci účelu zajištění postupovat pečlivě, aktivně a svědomitě. Za situace, kdy žalobce nedisponuje cestovním dokladem a zastupitelský úřad nereaguje, přičemž podle informace Ředitelství služby cizinecké policie proces ověření totožnosti zastupitelským úřadem země původu žalobce trvá přibližně 10 měsíců, nepovažuje zdejší soud prodloužení zajištění o dalších 90 dnů za nepřiměřené (neospravedlnitelné), neboť k němu existuje i nadále rozumný důvod. Žalobní bod je proto nedůvodný.

35. Soud nepovažuje hodnocení spolupráce (jako dobré) při zjišťování totožnosti cizinců s informací o délce trvání tohoto ověřování a nutností zastupitelský úřad urgovat za rozporné. To, že určitý úkon trvá dlouhou dobu neznámá, že by neměl vést k úspěšnému závěru. Pouze dlouhá doba zajištění určitého úkonu nesvědčí o tom, že by spolupráce se zastupitelským úřadem neměla probíhat dobře. O nedobré spolupráci by svědčilo spíše to, kdyby se pravidelně nedařilo zjišťovat a ověřovat totožnost cizinců, kdyby toto ověření totožnosti bylo zpravidla mylné, nebo kdyby dokonce ze strany zastupitelského úřadu byly činěny úkony ke zmaření zjištění a ověření totožnosti cizince. Z napadeného rozhodnutí ovšem naopak vyplývá, že se s Velvyslanectvím Maroka podařilo v roce 2021 obnovit spolupráci a lze tak předpokládat, že bude na základě součinnosti se zastupitelským úřadem úspěšně ověřena totožnost žalobce. Žalobní bod není důvodný.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

36. Jelikož soud neshledal žádný žalobní bod důvodným a z obsahu spisu nezjistil žádnou vadu řízení, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
37. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšné žalované nevznikly v řízení žádné náklady překračující běžné náklady úřední činnosti.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 15. února 2022

Mgr. Martina Kotouček Mikolášková, v. r.
soudkyně